

תל-אביב, י"ז בטבת, תשע"ג

30 בדצמבר, 2012

REG11.060.019B

הנדון: שאלות ותשובות בנושא הלימות הון

מבוא

מסמך זה מכיל מספר שאלות ותשובות שישולבו בקובץ השו"ת בנושא הלימות ההון:

- שאלות 1-3 עוסקות בנושא הקצאת הון בגין סיכון CVA, ומבוססות על מסמך שו"ת של ועדת באזל מנובמבר 2011, ושעדכון אחרון שלו פורסם ביולי 2012.¹
- שאלות 4-6 עוסקות אף הן בנושא הקצאת הון בגין סיכון CVA. שאלות אלה הופנו אלינו מהמערכת הבנקאית.
- שאלה מספר 7 עוסקת בהכרה בנגזרי אשראי, ומבוססת אף היא על מסמך השו"ת של ועדת באזל.
- שאלה מספר 8 עוסקת ביישום הוראת ניהול בנקאי תקין 209 והופנתה אלינו ע"י המערכת הבנקאית.

שאלות בנושא הקצאת הון בגין סיכון CVA (Credit Valuation Adjustment)

שאלה 1

כיצד יש לטפל בנגזר אשראי שנרכש כהגנה כנגד חשיפה בתיק הבנקאי, וכפוף לגישת ההחלפה (סעיפים 140-142 להוראה 203) או לכללי הכשל כפול (סעיף (i) 307 להוראה 204), בהיבט של הקצאת הון בגין סיכון CVA?

תשובה לשאלה 1

לא תחול דרישת הון בגין סיכון CVA על נגזר אשראי שנרכש כהגנה כנגד חשיפה בתיק הבנקאי, וכפוף לגישת ההחלפה (סעיפים 140-142 להוראה 203) או לכללי כשל כפול (סעיף (i) 307 להוראה 204), ובתנאי שהחשיפה בתיק הבנקאי, בפני עצמה, איננה כפופה להקצאת הון בגין סיכון CVA. נגזר אשראי זה לא יוכר כגידור לכל חשיפה אחרת.

שאלה 2

כיצד יש לטפל בנגזר אשראי שנרכש כהגנה כנגד חשיפת סיכון אשראי צד נגדי, וכפוף לגישת ההחלפה (סעיפים 140-142) או לכללי הכשל כפול (סעיף (i) 307), בהיבט של הקצאת הון בגין סיכון CVA?

תשובה לשאלה 2

עבור הגנה שנרכשה כנגד חשיפת סיכון אשראי צד נגדי, שהיא, כשלעצמה, נתונה להקצאת הון בגין סיכון CVA, התהליך הינו מקביל לגישת ההחלפה. כלומר, בהקצאת CVA בגישה הסטנדרטית, הסכום

---

¹ Basel III counterparty credit risk - Frequently asked questions, Nov 2011

המוגן כפול יתרת התקופה לפירעון של ההגנה ינוכה מהמכפלה M*EAD של סיכון האשראי של הצד הנגדי המקורי, ויתווסף למכפלה M*EAD של מוכר ההגנה. לחילופין, אם ההגנה הנרכשת הינה גידור מוכר כחלק מהקצאת ה-CVA (ראו תבליט רביעי בסעיף 104 לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין 203), אזי הגנת האשראי תוכל להיות מוכרת כגידור CDS כמפורט בכללים להקצאת CVA. במקרה זה, הקצאת ההון בגין סיכון CVA חייבת לשקף גם את סיכון ה-CVA של הגנת האשראי. כלומר, למרות סעיף 7 בנספח ג' להוראת ניהול בנקאי 203 אותו עדיין יש ליישם בהקשר של הקצאה בגין סיכון לכשל, חשיפת סיכון אשראי צד נגדי כלפי מוכר ההגנה לא תועמד על אפס בהקשר של הקצאת הון בגין סיכון CVA.

שאלה 3

האם יש להכליל ריבונות בהקצאת הון בגין סיכון CVA והאם ניתן להשתמש ב-CDS של ריבונות לצורכי גידור?

תשובה לשאלה 3

כן. ריבונות נכללות בהקצאת ההון בגין סיכון CVA ו-CDSs של ריבונות הינם גידורים מוכרים.

שאלה 4

האם בחישוב ה-Mi יש להשתמש ברצפה של שנה אחת?

תשובה לשאלה 4

הרכיב Mi מוגדר באופן הבא: "...תקופת הפירעון הממוצעת, משוקללת בהתאם לערך הרעיוני של העסקאות, כאמור בתבליט השלישי בסעיף 320 להוראת ניהול בנקאי תקין 204. אולם למטרה זו, ה-Mi לא יוגבל לתקרה של 5 שנים...".

סעיף 320 הני"ל קובע רצפה של שנה אחת, למעט בסוגי עסקאות המוגדרים בסעיף 321. סעיף 321 מחריג עסקאות בנגזרי OTC העומדות בתנאים מסוימים. אי לכך, רצפה של שנה אחת אינה חלה בעת חישוב רכיב Mi, כל זמן שהעסקאות עומדות בתנאים הקבועים בסעיף 321.

שאלה 5

סעיף 321 קובע תנאים לסיווג עסקה קצרת טווח על-פי התקופה המקורית שלה. בהנחה כי מסמכי העסקה כוללים סעיפי התאמת מרווח יומית (daily remargining), וכי הבנק מבצע שערך בפועל על בסיס יומי, האם יש צורך כי הדרישה לשערך יומי, המופיעה בסעיף 321, תיכלל במסמכי העסקה?

תשובה לשאלה 5

סעיף 321 להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 204, קובע כי מסמכי העסקה יכללו דרישה לשערך יומי. עם זאת, על מנת שלא לפגוע בתאגידים הבנקאיים שלא לצורך, אנו מתירים לוותר על דרישה מפורשת בכתב לשערך יומי, בחוזים קיימים בלבד, בהתקיים שני התנאים הבאים:

- החוזים כוללים סעיף התאמת מרווח יומית.
  - הבנק מבצע שיערוך בפועל על בסיס יומי.
- חוזים חדשים שיחתמו החל מיום _____ חייבים לכלול דרישה מפורשת לשערך יומי, בכדי לעמוד בתנאי סעיף 321.

שאלה 6

האם יש לחשב דרישת הון בגין סיכון CVA לעסקה עם לקוח המבקש לכתוב אופציות מעו"ף?

תשובה לשאלה 6

לא. חישוב סיכון אשראי צד נגדי בגין פעילות לקוח בבורסה מוסדר בסעיף 6'ב' לנספח ג' להוראה 203.

שאלה בנושא ההכרה בנגזרי אשראי לצורך CRM**שאלה 7**

כללי באזל II קובעים דרישות תפעוליות ביחס לנגזרי אשראי. באופן ספציפי, התנאים המוצגים בסעיף 191(ו) להוראת ניהול בנקאי תקין 203 קובעים כי: (1) על מנת להכיר בחוזה נגזר אשראי, זהותם של השותפים האחראים לקבוע אם אירוע אשראי התרחש (מה שמכונה בפרקטיקה Determination Committee, להלן "ועדת קביעה"), חייבת להיות מוגדרת בברור; (2) קביעה זו לא תהיה באחריותו הבלעדית של מוכר ההגנה; (3) לרוכש ההגנה חייבת להיות זכות/יכולת להודיע לספק ההגנה על התרחשותו של אירוע אשראי.

בהינתן פרקטיקת השוק שהתפתחה לאחרונה בעקבות פרוטוקול הביג-באנג (Big Bang Protocol), אשר כל המשתתפים בשוק נגזרי האשראי חתמו עליו, נדרשת הבהרה האם וכיצד ישפיע פרוטוקול זה על ההכרה בנגזרי אשראי.

תשובה לשאלה 7

ניתן להכיר בנגזרי אשראי הכפופים לפרוטוקול הביג-באנג. דרישות סעיף 191 עדיין יקוימו אם:

- לרוכש ההגנה זכות/יכולת לבקש מ"ועדת הקביעה" לפסוק, כך שהרוכש אינו חסר השפעה; וכן,
  - "ועדת הקביעה" אינה תלויה במוכר ההגנה.
- משמעות הדבר היא שהתפקידים והזהויות מוגדרים בברור בפרוטוקול, וקביעת אירוע אשראי איננה באחריותו הבלעדית של מוכר ההגנה.

שאלה בנוגע ליישום של הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 209**שאלה 8**

חלק ב' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 209 עוסק בהתאמות להערכות שווי של פוזיציות פחות נזילות. כיצד יש לנהוג כאשר נמצא כי יש צורך בביצוע התאמה כאמור?

תשובה לשאלה 8

- ככלל, לא אמור להיווצר פער בין השווי בדוחות הכספיים לבין השווי לפי הוראה 209.
- אם למרות האמור נמצא כי נדרשות התאמות לאור יישום הוראה 209, יש לבצע הפחתה של השווי ההוגן בדוחות הכספיים.
- במקרים חריגים בהם התאגיד הבנקאי סבור כי אין מקום להפחתה של השווי ההוגן בדוחות הכספיים, יש לפנות ליחידת דוחות כספיים בפיקוח על הבנקים.